

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲՈՒ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev. Pere G. Kalemkarian Mechitaristengasse
Nº 4 Vienne

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պոլսի 12 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 6 »
Արսասահմանի » արեւելյան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆՆԻՎ ԿԱՆՆԵԼԻ

Համակ դրամ եւայլն դրկել հետեւեալ հարցով
ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱՌՈՒՆԻՔ ԼՐԱԳՐՈՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒ
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեմը արտօնվ
էս չեն դրկուիլ եւ յարմար դասուած
ները միայն կը հրատարակուին անբող
ջովիկ կամ մասամբ:
Ծանուցման տողը 20 սանթիմ. երե
փեկ տեղի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի. փոխարեւը կանխիկ:

ՆՈՐԸՆԾԱՆԵՐ

Սովորական բան է եղած մեզ
մանաւանդ վերջերս, ստեպ կար
դալ թերթերու մէջ նորընծայ կը
րօնաւոր խմբերու նորանոր արտա
դրութիւնը. կաթողիկոսէն սկսեալ
Պատրիարքներն ու Եպիսկոպոս
ները ձեռք ձեռքի տուած խում
բերով, երամակներով վարդապետ
ներ, քահանաներ ու սարկաւազ
ներ ձեռնադրելու մրցում մը կ'ը
նեն կարծես իրարու դէմ: Դեռ
քանի մը շաբաթ առաջ Յարու
թիւն Պատրիարք Երուսաղէմի վան
քի 10 աշխատաւորները ի մի տըր
ձակ ամփոփելով վարդապետ ձեռ
նադրեց: Այնքալ շաբթու Արմա
շու վանքէն 6 պատանիներ խմբ
ովին սարկաւազի աստիճան ստա
ցան, և զրեթէ ամէն կիւրակէ կը
լսուի Պօլսոյ այսինչ թաղի եկե
ղեցւոյն մէջ այնինչ եպիսկոպոսին
մէջ կամ երկու քահանայ ձեռնա
դրելը. իսկ գաւառներու մէջ հաս
տատուած եպիսկոպոսաց ոչնուազ
բանուկ գործարաններէն, մէկ վե
րարկուցու ասուիի փոխարէն, քա
հանայ կամ վարդապետ խաշուած
տիրացուններուն ինչ ըսենք, Աստ
ուած իմ:

Իսկ մը խեղճուկներ հանրային
կեանքի մէջ իրենց առօրեայ պա
րէնը ճարելու չափ ձեռնհասու
թիւն ու գործունէութիւն չունե
նալով, կամացուկ մը վանքի մը
դռնէն կամ եկեղեցիի մը սեմէն
ներս սպրդելով և կամ հաստափոր
երկու չորպաճիներու առջեւ հա
ճոյակատար քծնումներով ձեռք
բերուած յանձնարարականի մը չը
նորհիւ կը յաջողին եպիսկոպոսի
մը քղանցքէն կառելու. և ահա
յանկարծ երէկի Օհան ախպարը,
տիրացու Սարգիսը, պարոն Գաս
պարը այսօր ձախաւիլ մօրուքով
մը, սեւ զգեստներու մէջ պլլուած
դէմք կ'ենէ, ողջոյն օրհնած հը
նացած բարեւը տալով և միշտ
աչքիդ մէջը նայելով թէ Աստուած
օգնական հայր սուրբ խօսքը պիտի
լիք բերանէդ, որպէսզի առիթ
ունենայ անմիջապէս քիտի պէս
ձեռքը քեզ երկնցնելով համբարել
տալու:

Մեր մէջ կրօնական տարրին
այս աստիճան աճեցման պատճառ
ները մենք չենք կարող մեկնել:
Այո, կը հասկնանք թէ կարող և
ձեռնհաս կղերի անհրաժեշտ պէտքը
ունինք. բայց միեւնոյն ատեն այժ
մու մեծ մասով ապիկար կղերակա
նաց հետզհետէ անհետանալուն ախ
նապիչ կ'ապասենք, միշտ անոնց
տեղը ընտրելագոյնը դնել փափա
քելով: Ուստի խնդիր է թէ վանքի
մը աշխատաւոր, եկեղեցիի մը տի
րացու, դպրոցի մը թերուս աշա
կերտ եղած ըլլալու միակ առաւել
ութիւնը ունեցող խեղճ ու կրակ
արարածները յանկարծ այդ դա
սակարգէն ամբողջ ժողովուրդ մը
հովուելու, բալոյսպէս թաղ մը
կառավարելու բարձրագոյն կոչու
մով օժտելն վնասակար կ'ըլլայ թէ
օգտակար: Մինչև ցարդ հարիւ
րաւոր փորձերը մեզ ցոյց տուած
են թէ, եկեղեցի մը կամ թաղ մը
կամ քաղաք մը փոխանակ չորս
ապիկարներու երկու կարող և բա
նիրուն քահանայ ունենայ լաւա
գոյն արդիւնք կ'արտադրէ: Միթէ
չե՞ն բաւեր այժմու անփորձ վար
դապետներն, որք վիճակ մը հով
ուելու պաշտօնով կ'ըլլան ու ամ
բողջ քաղաքներ կռիւի ասպարէզ
կը դարձնեն. միթէ փոքր է այն
քահանաներու երամակը որք ձգած
իրենց գիւղը կամ քաղաքը Պոլսոյ
կամ արտասահմանի մէջ թաղէ թաղ
քաղաքէ քաղաք մուրացկան կը
դեգերին. վերջապէս միթէ քիչ
են այն եպիսկոպոսներն ու ծայ
րագոյն վարդապետներն, որք Պատ
րիարքարանին շուրջը հաւաքուած
Պոլսոյ ամենաճոխ թաղերն իրարու
ձեռքէ խելու կը ձգտին չուզելով
վոսփորի հրապուրիչ փափրէն ու
համադամներէն բաժնուիլ:

Ասոնց թիւը պէտքէն շատ ու
շատ աւելի է. կոտորածները հա
մեմատաբար ժողովրդէն աւելի կը
րօնականներ չի խելցին մեզմէ:
այս վերջինները գիտցան, քիչ բա
ցառութեամբ, իրենց անուշ ձոգիկն
ազատելու համար ապահով տեղեր
կ'ծկտիլ. հետեւաբար պէտքը չու
նինք այժմուս ապիկարներուն վրայ
նոյնչափ ալ նորեր աւելցնել, երբ
ասոնք չեն փախիլ հարկ եղած ա

ռաւելութիւններով: Տասնի տեղ
հինգ, երեք, նոյն իսկ երկուքն ալ
բաւական է, կը բաւէ որ ասոնք
ըլլան իսկատիպ և դարուս պա
հանջմանց գոհացում տալու կարող
հոգեւորականներ:

Ուստի վեհ. կաթողիկոսը սան
ձելու է այլեւս նորընծաներու ար
տադրութիւնը որ ներկաիս չա
փազանցութեան հասած է, և խա
րազանելու է կարող բայց դասա
լիք վեղարաւորներն որք ապաշով
կեդրոններու մէջ իրենց փորը ու
ռեցնելով միայն ցնձաւցէ անձն իմը
կը սողմոսեն:

Բ. Գ.

ՊՈՒԼԿԱՐԱՅԱՅՈՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Ուրիշ յօդուածով մը հարցու
ցինք այս էջերու մէջ թէ՛ գոնէ
հիմայ, որ ամեն ժամանակէ աւե
լի զգացած ենք կրթութեւ պէտ
քը, արդեօք խելքերնիս գլուխնիս
եկած է՞. կզգա՞նք պատասխանա
տուութեան ծանրութիւնը, զոր
ստանձնած ենք մեր ապագայ սե
րունդին դաստիարակութեան առ
թիւ:

Պատասխանը դժբաղդաբար բա
ցարձակապէս ժխտական է մանա
ւանդ անոնց համար, որոնք չեն
աշակերտած սնապարծութեան,
անձնախաբէութեան ինքնասպան
դպրոցին:

Պուլկարական հայ գաղութին
մէջ՝ քսան երեսուն գարուններ բո
լորող խել մը կէս դաստիարակ
ուած մտքերու հետ միացած ուրիշ
անմշակ դասակարգի մը ոսկիին
ուժը, դպրոցը դարձուցած են
տեղ մը սպանդանոցի, ուր ոչխա
րէ աւելի կարեւոր բաներ կը մոր
թուի. տեղ մը խամրոցի, ուր ծա
ղիկներէ աւելի ծաղիկներ կը թօշ
նին ու ամեն տեղ կռուանոցի, ուր
միշտ մանկութեան արիւնով կը
ներկուին ապիրատ եսին գահն ու
բազինը:

Ոչ ոք կը նայի իր ետին թու
ղուցած աւերակին վրայ և ոչ ոք
կը սարսուայ իր առջին պարզուած
ամայութենէն: Մէկը միւսին կը
յաջորդէ միեւնոյն չարաշուք պաշ

տօնը, միեւնոյն դահճային դերը
կատարելու համար:

Տեղ մը՝ օրուան վիշապն է վար
ժապետը, պաշտելի կուռքը ու
կեբարձ դասակարգին. վասն զի
այդ անարժան փոքեանը գիտցած
է տիրող տարրին բնահաճոյքին
խուսկ ծխել և աճաբարարի մը յա
տուկ ճարպիկութեամբ չուանին
տակն ալ խաղալ, վրան ալ խա
ղալ: Ուրիշ տեղ մը օրուան մեծ
զոհն է դաստիարակը, վասն զի
ասիկա ալ գիտցած է իր պաշտօ
նի բարձրութենէն թքնել ոսկիի
տիրապետութեան վրայ և ոտքին
տակ առնել այն ամեն նկատու
մներ, որոնք ինչպէս կըսեն նորու
թենէ ինկած բացատրութեամբ մը,
հացի խնդիրը կը շօշափեն:

Առաջինը կը վարձատրուի իր պաշ
տօնին վրայ և վերջինը՝ յուսահատ
կը հեռանայ ու մանկութիւնն է որ
միշտ կը տուժէ հասկացողութեան
այս ընդհանուր տխմարութենէն,
որուն զոհ կը տրուի՝ մեր ծաղիկ
յոյսերուն հետ հաւասար անգթու
թեամբ, Արդարութեան, իրա
ւանց սկզբունքն ալ:

Վարժապետ պէտք է տեղի մը
համար. բաւականէն աւելի մա
շած նորութեան մը համեմատ այս
անգամ ալ յեղ. կուսակցութիւննե
րու թմբուկն է, որ կը չալէ թա
քըստոցի մը մէջէն. «չէ, այսինչ
կուսակցականը ըլլալ պէտք է
մեր ուսուցիչը»: Հոգ չէ, որ իրա
կան արժանիքը ահագին զոհաբե
րութիւն մը ընէ հոգ և այնինչ
կուսակցականը դուրս նետուի հա
կառակ իր ամեն ձրից ու առա
ւելութեանցը:

Դարձեալ վարժապետ պէտք է
ուրիշ տեղի մը համար. հոս ալ
չլմորած ժողովուրդին փարած ա
մենավերջին մօտային ծիծաղելի
աղաղակն է, որ կը բարձրանայ.
«չէ, կուսակցական մարդ չենք
ուզեր մենք»: Որի՞ կը հասկցնես
թէ այս արեան ծովուն մէջ մնա
ցած չէ զգայուն սիրտ մը, որ չը
ալեկոծի հանրային աղէտներու
յիշատակով և հետեւաբար չը փաթ
տուի սրտով ու հոգիով ազգին
փրկութեան միակ խարսխը նկա
տուած յեղափոխութեան դրօշին:

Որի՛ կրնաս բացատրել թէ՛ իր պարտքն ու իրաւունքն է անձնապէս կուսակցական որոշ դաւաճանք մը ունենալ և ատիկա երբէք վերաբերութիւն չունի իր քաղաքական գործունէութեան հետ։ Դիւտ միեւնոյն յանկերգը, միեւնոյն աղաղակն է, որ կը խըզընէ ականջը, « չէ կուսակցական մարդ չենք ուզեր մենք »։

Ու դեռ աւելին կայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ սահմանաւոր պիտո՞ւնք, աժան գնով վարձելու է վարժապետը, մասնաւոր ճարտարութիւն մըն է ասի չուկայի վարձապետութիւն, զոր չեն ուսած խեղճ վարժապետները։ Այս վերջիններ հասկըցած են արդեօք, որ շատ յեղ իրենց քանակէն օգտուելով, իրենց շուրջ նուազուրդի կը դնեն այդ նուիրական պաշտօնը և ամենէն աժանազնին կուտան ընդունելութեան համարը։ . . . Մեծ դիւցազնութիւն, չարչիական մեծ յաղթանակ մըն է ասիկա, որուն համար՝ Աստուծոյ սիրուն, դիտեցէ՛ք ծակէ մը, որչա՛փ կուսին ուսունքան այդ Աղա-Տոգաբարձունքը։

Ահաւասիկ՝ եթէ անկարգութիւնն է կարգաւորութիւն ըսուած բանը, այս կարգ ու սարքերն են, որ կը տիրեն Պուլկա-րահայոց վարժարանական գործերու մէջ, ուր ճշմարիտ ու անկեղծ ծառայութիւնը աւելի, մոլեռանդ եաստիրութեան մը կուսն է, որ կը մղուի դարերէ ի վեր մեր ճակտին նետուած աւանդական անէծքի մը դատապարտութեան ներքեւ։

Շակ ու շատ են տխուր օրինակներ, իրական պատկերներ, որոնք որչա՛փ ալ պօքանք ազդեն, կարծեմ որ հրապարակի նիւթ ըլլան և զգաստութեան դասեր տրուին թէ անոնց, որ յաճուն տիրացութեան կը շահագործեն մեր ման-

կութիւնը և թէ անոնց, որ յաճուն աղայութեան կուզեն ամիրայաբար չափել իրենց չը ճանչըցած կտաւը։

Մենք կը ճանչնանք հրապարակազրի այս պարտականութեան վեհութիւնը և կը խոստանանք ուրիշ առթոյժ մէջ բերել մօտաւորապէս մէկ երկու կենդանի օրինակներ, եթէ բաց գտնենք մեր առջեւ ու է թերթի մը սինակները։ . . .

Ազգեւոր սակայն միմիայն մինչեւ հիմայ ըստաւանդուն մէջ չէ բոլորովին։ Մեծագոյն չարեքը՝ որքան կառավարող մարդոց ապիկարութեան, անձնասիրութեան, նոյնքան և աւելի դրութեան ալ մէջ է, որուն կը դառնանք մենք յաջորդով, աւելի մօտեցած ըլլալով մեր բուն նպատակին։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սիւրստէ, 22 Օգոստ. 98.

Տեղիս հայ հասարակութեան կրթական եւ կրօնական գործերու վարչական մարմինները վերջապէս ստուգելով տեղիս ուսուցչական պաշտօնի կոչուած Մանուկ Սէթեանի անձնական եւ բարոյական արժանիքէ զուրկ լինելը մի քանի օր առաջ արտաքին զայն իր պաշտօնէն։ Հիմայ ալ մեզի համար գաղտնիք մը չէ որ այդ արարածը անպատկառութեան մարմնացումն է եղել։ Եթէ պէտք ըլլար հրապարակել իր արարքը չպիտի գտնուէր Պուլկարահայ գաղութի մէջ մէկը որոյ մագըրը չցցուէին։ Հոս պիտի զգուշանամ մեր կապարանոց ընելու իր ընթացքը, միայն խմբագրութիւնդ գործի ընթացքին մէջ դնելու համար մասնաւոր նամակով ամեն ինչ պիտի պարզեմ։

Ծանոթութիւնը այն չափին հասցուց երէկ որ քաղաքիս Թաղ խորհրդոյ անդամներէն եւ տեղիս պատուաւոր պաշտօններէ մէկուն ներկայութեանը իրեն վերաբերուած, ստուգուած յանցանքներն ուրանալով՝ պատուոյ ատ-

(*) Ուրիշ մ'ալ առջեւ թէպէտ կը խոստովանի։

Երկու ամուսինները՝ միեւնոյն քաղաքը տեղաւորուեցան և սկսան շարունակել իրենց սրտի երազուն կեանքը։

Գոհ էր Արմենակ, բանի որ իր մօտ կը գտնուէր իր Աղանին, որուն առջեւ ամեն վայրկեան կը թրթռար իր սիրտը և հոգին կ'ըմբոշէր անխառն սիրոյ տարփաւից ու քնքուշ յափշտակութիւնները։ Քիչ տոնէն, չքաւոր սրբոյ մաշուքի կացութեան մասնակցաւ սակայն Արմենակ, որ խորին մը տաղանդութեամբ համակուած, անըստագութեան առաջ շուարած, երբեմն յուսալից, մերթ յուսա հատ ստիպուած էր անմիջական կարգադրութիւն մը ընել իր գործերուն, ուստի պարտաւորեցաւ ատենի մը համար բաժնուիլ իր կնոջին։ Աղանի՛ իր էրկան բացակայութեանը՝ նիւթական օգնութիւն խնդրելու հարկին տակ, պարտաւորեցաւ դիմել իր շոգենաւի բարեկամին, որ առանց դժուարակութեան, բանի մը անգամ

եան կազմել կը պահանջէ, եւ երբ անարգանքով կը մերժուի եւ անպատասխանի կը մնայ հայհոյութեան կը միացնէ միեւնոյն ատեն մահուան ըստականալիքներ։ ասոր վրայ Թաղ խորհուրդը կը դիմէ կառավարչին եւ աստիկանապետին որ իսկոյն տասներկու օրով հանելով կը ձերբակալեն ու կը բանտարկեն զայն, ու երէկ՝ զիշերուան ժամը 9 1/2 ին մահառական շոգենաւով աքսորեցին Ռուսոյ։ Զրոյց կը չըլլի որ այդ ճամբով սահմանադրութենէն զուրկ պիտի հանուի։ Մեր քաղաքի օրուան հերոս վարժապետին լրբութիւնները, տեղիս տեղօք տեղեկագրութեանց աշար օրմանեան Պատրիարքին, որոյ բարեհաճ յանձնարարութեամբ ձեռք բերած էր Սեթեան իր երրորդ դասարանի վկայագիրը ինչպէս նաեւ ուսուցչականը։

Քաղաքիս հայ հասարակութեան 24 ժամ առաջուան եւ 24 ժամուան ետքի վիճակը անագին հակապատկեր մը կը ներկայացնէ։ Ժայռայեղ աստիճանին հասած միտքերը սկսած են հանդարտիլ։ մի քանի կարգադրութիւններէ ետք կը յուսամ որ առջի հանգարտութիւնը կը տիրապետէ եւ իր կրթական ու կրօնական շէնքին վրայ այնքան գուրգուրացող Սիւրստէցին լուռ ու մունջ իր աղգային պարտականութիւնները լի ու լի կը կատարէ։

Նամակագրի այս եւ մեզ գրած մասնաւոր նամակը շատ գայթակղեցուցիչ են եւ քիչ մ'ալ տաք գլխով գրուած։ ուստի խնդրոյն աւելի ճիշդ նկարագրութիւնը կ'սպասենք տեղոյն պաշտօնական մարմինէն։

ՆԱՄԱԿ ՍՈՒՏԱՆԵՆ

ԱՆԱՊԱՏԵՆ ԳԱՀԻՐԻ

Պէրպիւր 12 Օգոստոս 98.

Ո՛հ, ինչ երանութիւն է այն պանդխտին համար, որ երկար ամիսներ անապատներու մէջ ճգնելէ վերջ՝ յանկարծ իր կեդրոնավայրը այցելելու անակնկալ բաղքը կ'ունենայ, երջանիկ եթէ նիւթապէս բարկուած է։ Ո՛ր մի Սուտանաբնակ հայ, որ յաճախ մայրենի լեզուն խօսելու առիթն իսկ չունի հոս, կարող է նկարագրել այն հոգեկան վե-

րակենդանութիւնը զոր կ'զգայ այնպիսի, երբ այս կէս առանձնացեալ եւ մեղամարդ կեանքին վայրկեան մը հրաժեշտ տալով՝ ճերմակ աշխարհը վերադառնալու համար շոգեկառք կը նստի։ Շոգեկառքի, շոգենաւի մէջ որքան յառաջանայ՝ տարօրինակ կերպարանափոխութիւններ յանձին ունենալ կը թուի անոր։ Երկինքը, ճերմակամորթ աշխարհը անվերջանալի աւաններն ու արուարձանները, ամենքն ալ ծանօթ իրեր, իբր մէկ մէկ նորութիւն կ'երևին անոր ապշած աչքերուն։ հմայքի մէջ է։ Մեղամարդոտ էր մինչ այսօր, ու կը սիրէր այսպէս ըլլալ, հազիւ ականջալսած էր օր մը այս խաւարած աշխարհի տխուր միջոցաւոր տակ։ Եթէ բանաստեղծական ձովեր ունի՝ երկինքը, անապատ, անդունդ եւ նեղուր կապուտագեղ իր ամալի եզրերով, իսկ եթէ հասարակ մահկանացու՝ զօրականաց ցուցահանդէսը, պատեւրազմազոյժ չեփորներու սարսաղիցիկ դրդիւնը, տեղային սաղայէլանման դէմքերը, ահա իր բոլոր տեսարանը, բոլոր հանդիմանքները չըսելու համար։

Հիմա անդուստի խաղաղութիւնը մը պատած է զինք, ինչ կայ արդեօք, կարծես վանդակէ ազատուած եղնիկ մ'է որ ոստոսեղ կը սիրէ, որոտընդոտու Բան մը կայ, բնական եւ խորհրդաւոր ամէն մարդու, որ կ'ոգեւորէ ու կը խայտացնէ զինք։ Պանդուխտ էր, ու չէր. պատանի հասակէն թողած էր հայրենիքը՝ վասպուրական աշխարհը թէ արիւնաթաթախ Եփրատը, ու կապրէր օտար աստղերու տակ, հեռի լիւրեններէն։ Պարտաճանաչ դտնուած էր թերեւ, բայց տարիներու յոսանքէն կիսով մոռցած ու օտարացած՝ չունի իշխու՝ երազելու առիթն ալ շատ քիչ անգամ ունեցար էր։ Ալազոտ յիշողութեամբ մը աչացը առջեւ կը պատկերացնէր իր սիրելիներու երեւակայական դիմագիծը, եկեղեցին՝ զոր ատեն մը՝ մանկութեան օրերու մէջ, իր քաղցր թաճայն երգեցողութեամբ փայլեցուցած էր, թաղի վարժարանը՝ որ այնքան տաղտուալի բանաւ մ'էր, դեռ այն ատեն ուսման անհրաժեշտ պէտքին անխեղատ։ Ո՛ւր մնացին հիմա իր հասակակից զպրոցականները, ինչքն էր որ կ'անցնէր այսինչ՝ այնինչ ճանքէն, որոնք էին այն պողազարդ պարտեզները՝ ուր թողած էր սղայ գողի մը անմեղ համբաւը։

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ՏՐԻՏՈՒՐ

(2)

Առտուն կանուխ, ծովի մակերեսային վրայ կը բարձրանար շոգիի թեթեւ շամանգաղ մը որ ոսկեի պէս կը փայլէր արեւի անդրանիկ շողերուն տակ, երբ շոգենաւը հասաւ նաւամատոյց։

Վայրկեան մը յետոյ ամենքը ոտք դրին ազատ հողի վրայ, ուր ոչ կոտորածի, ոչ ալ թալանի ըստականալիքը կար։ Անձանթը՝ գրթութեան հրեշտակի մը պէս՝ նորէն մօտեցաւ Աղանիին և սկսաւ վերին աստիճանի հանդիմանալ գտնուիլ։ — Զեր գլխուն եկած արկածը այնքան յուզեցին զիս որ պարտք կ'զգամ ձեր վիշտը մեղմացնել, Գիմեցէք ինձ, Տիկին, ինչ բանի համար որ պէտք ունենաք։ Անձանթը մեկնեցաւ հետզհետէ լաւագոյն տպաւորութիւն մը թողած ըլլալով եկուոր զոյգին վրայի

նպաստեց սիրայօժար։ Քիչ յետոյ, այս երկուքին մէջ ամեն յարաբերութիւն մէկէն և իսպառ խզուեցաւ սակայն։ Աղանի տեղային սպասողական դիրքի մէջ, իր վիճակը անտանելի կը գտնէր՝ անորոշութեան և չքաւորութեան մատնուելով, սակայն անհնար էր դիմել անձանթի աղային։

Մէկ օր զինքը տեսան հայ վաճառատան մը դրան առջեւ. աչքը արցունքով լեցուն, դողդոջ ափին մէջ ոսկի ժամացոյց մը բռնած։ — Ինչ կուզես հարցուցին։ Աղանիի սիրտը փղձկեցաւ. սիրտ կը տըրտող հեկեկանքով մը սկսաւ արտասուել դառնապէս։

— Առէք այս ժամացոյցը, ոսկի մը փոխ տուէք ինձի, կարօտ եմ հեծկտաց։

Իր անուշ աչքերու մարգարիտ արցունքը, վիշտը մէկ խօսքով, կարծես աւելի եւս հրապուրիչ ըրած էր չքաւորագեղ Աղանին։

— Հանդարտէ՛ ըսին իրեն, ու ներս հրամցուցին։

Աղանին ձեռքովը շտկեց իր երկայն ու սեւ մագերու երկու հիւսնալի դանդուրները որոնք իր սպիտակ ու տրտում ճակտին վրայ ինկած էին անփթօրէն։ Ու մօտեցաւ, առանց իր արցունքը կարենալ դադրեցնելու։

— Բայց ինչո՞ւ կուսաս հարցուցին անդուստի հետաքրքրութեամբ։

— Աղանի՛ դառնութեամբ լըցուած՝ երեսը ամօթէն շառագուռած, պատմեց վերջապէս եղիւնութիւնը որ բոստանեցուցիչ էր։

— Վատ արարած, բացառանչեց զաղթական մը որ մտիկ ըլլաւ Աղանիի սրտակտուր պատմութիւնը։

Մենք աղան իր նպատակներուն տրիտուրը խնդրած էր, ստոր, անամօթ, խայտառակ տրիտուր մը զոր արհամարհանքով ու լացով մերժած էր Աղանին։ . . .

ՎԱՍՍՆ ՏԱՆՐՈՍՍՆ
ՎԵՐՁ

Այս ամէն օրային պատկերները՝ որ-
քան սիրուն ու գիւթիչ՝ շատ հաճելի
չէին զարմանք. եւ ինչ հարկ յիշել
անցեալը. ինք ազատ երկրի մէջ մեծ-
ցած՝ անոր բարեբերուն բարի թէ գէշ՝
ընտելացած, աշխարհաքաղաքացի մը
պարզապէս, ինչո՞ւ յիշել հայրենիք մը
որ դժոխք կը նկատուէր, ուր ալ վե-
րադառնալ չուէր, ուր կեանքը գո-
յութիւն չուէր: Օրինակելի էր, եթէ
փոխան այլոց նմանիւ ուղեւոր, դէթ
մայրենի լեզուն մոռնալու չափ թե-
թեւամիտ դառնաւ չէր:

Հրաշալի յեղաշրջում: Վերջապէս
տասնօրեայ ճամբորդութենէ յետ Գա-
հիւրէ կը մօտենայ, երազները իրակա-
նութեան կը փոխուին, եւ խանդավա-
ռութիւնը տեղի կուտայ արտառովոր
ցնցումներու, նախազգացումով մ'ան-
շուշտ, թէ մզոն մը հեռու՝ իր մօտը,
կենդանի յիշատակներ իր սրտին ու
հոգւոյն հետ կը խօսին: Ո՛վ երանու-
թիւնս՝ զոր պիտի բարեմաղթէի մէն մի
անապատաբնակ պանդխտի. իցի՛ւ, փո-
խան այս տողերը հիւանդոս երեւակա-
յութեան մը բարոյականութիւնը կար-
դացուելու՝ հայրենեաց անշէջ կարօտի
վառ կայծեր թափէին օտարամու ընթեր-
ցողներու սրտին մէջ: Ո՛հ. եթէ այս-
քան անուշ է ժողովուրդեան հայրենիքը
իր արհեստական վարդերով ու փշերով՝
հապա ո՞րքան քաղցր ըլլալու է ճշմա-
րիտ հայրենիքը՝ Հայաստան, արեան
ծով՝ բայց դրախտը երեւակաւ:

Երեկոյ է. ահա Գահիւրէի կայարանը,
եւթարակաւորութեամբ լուսաղողով
Գահիւր՝ սրտառուէ տեսարան, ահա մայր
մը, քոյր մը, եղբայր մը՝ սիրելիներ,
ամէնքն ալ թուրքին ու քուրդին ժան-
տաժուտ ժանիքներէն խնայուած տըր-
տազգետն արարածներ, որ նուազիւս
բազումներով փարած են հեռագնաց
հիւնիւսմանի մը վիզը՝ մինչ արտասու-
քի հաւաստի անձառ բերկրութեան,
յորդահոս կ'ողողէ անոնց այտեր: Ա՛հ,
այն ծերունի մայրը, եթէ այդ իրիկուն
չգար ան, եթէ թուէր ատենին չհաս-
նէր՝ տո՛ւրք Սասունածախին, ինչ պիտի
ըլլար ինք. անհամբեր, կասկածոտ ու
անձկակարօտ՝ ո՛ւր պիտի ուղղէր իր
դողովը քայլը... Ո՛վ երջանկութիւն,
հասած է վերջապէս իր անհատնում իդ-
ձերուն, ու հեծկտուքներ են սրտա-
բուզիս որ հեղձմկալից կը բխին անոր
բերնէն. «գաւա՛կս... դո՛ւ ես...
գաւա՛կս... մեծցեր ես, չեմ ճանչնար
նը. Աստուածս ա՛լ թող... մեռնի՛մ...
Բայց ի՛նչ, քա՛ր է արդեօք սիրտը զաւ-
կին. քիչ առաջ զգայուն, խանդավառ,
ի՛նչպէս խուլ է հիմա այս ամէն մայ-
րական գորովալից փափայնաց, ան-
զգայացա՛ւ... Զէ՛, այնքան մեծ են
յուզումները, այնքան անհուն՝ կրած
յանկարծական ցնցումները, որ պահիկ
մը այլ յայտէ եղած, խելացոր՝ չդիտեր
թէ ո՛ւր է, թէ իրաւամբ, իր սիրելի-
նե՛րն են՝ որ խնդամուլ կ'ողջագուերեն
զինք. համար է, խօսիլ կ'ուզէ, այլ կար-
ծես անտեսանելի չարնախանձ աստ-
ուածութիւն մը կարկամեցուցած է լե-
զուն...:

Գահիւր մը վայրկեան վերջ կ'սթափի
նա եւ կ'զգայ թէ իրօք իր սիրելիներ-
րուն քովն է, որը մեծցած՝ որը տա-
րիքի բեռան ներքեւ կ'ըսէ. Ուրախու-
թիւնը սահման չունի՝ թէեւ աղի ար-
արտասուքներով կը լսէ անոնց ողբեր-
գական քստմեղի պատմութիւնները,
նիւթական կորուստները, աւա՛ղ, հա-
զա՛ր աւա՛ղ, տուած զոհերը՝ փառք
տալով Բարձրելոյն որ գէթ իրենք զերծ
մնացած են թրէն ու կրակէն,

Տասնեւհինգ օրեր կ'անցնին. ո՛հ,
ի՛նչպէս շուտ անցան սահեցան երջան-
կաւէս օրերը յորում ամէն բան հայ-
րենիք կը բուրբէր՝ հայրենի՛ք՝ զոր զեռ

նոր վերստին սիրել կը սովորէր: Ա՛հ,
կրկին մեկնում, կրկին Սուտան՝ սեւ
աշխարհը, անիծալ վայրը, մեղաց
քաւարանը. ինչո՞ւ մայր, իր տենդոտ
բերկրո՞թեանը մէջ վայրկեան մը իր
որսը վանդակած կը կարծէր, թողո՛ւ
որ ձեռքէ ելնէր ան, կարելի՞ քան. իր
անցեալ երկարամեայ կարօտակէզ համ-
բերութիւնը չէ՞ր մի բաւեր իրեն. ինք
ալ վերեղմանին մօտեցած: Դառն պատ-
րանք. դողա՛, ո՛վ մայր, բաժանման
ժամն է որ կը հնչէ, մնա՛ս բարեաւ:
Եւ արտասուք, եւ պաղատանք եւ գո-
րով մայրական անկարող կը մնան հար-
կին առաջ. Պէտք է երթալ, ի՛նչ փոյթ
թէ հայրեր մայրեր՝ իրենց ծնողական
զգացմանց բերամբ համակերպիլ չգի-
տեն պարագայից. «Ուր ոսկի՛ հոն իմ
արքայութիւն» , անողորմ՝ բայց ճշ-
մարիտ նշանաբանը գործնական մար-
դուն: Ու կը մեկնի: Ս. Օ.
(Շարունակելի)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բազմաթիւ ծնողաց եւ պատուաւոր
ազգայնոց ջերմ փափաքներէն քաջա-
ւերակցով՝ ձեռնարկած եմ քաղաքիս
մէջ հիմնուլ մանչերու գիշերօթիկ եւ
ցերեկեայ վարժարան մը, մանկապար-
տէզով մէկտեղ, անկախ ամէն կամա-
յականութիւններէ եւ բոլորովին գերծ
այն անպատեհութիւններէն որոնք յա-
ճախակի կը ներկայանան հայ մանկըտ-
ւոյն դաստիարակութեան գործին շուրջը
եւ կարգիւն անոր բնական ու յարա-
տեւ ընթացքը:

Կրթական այս հաստատութեամբ իմ
ալ ամենաջերմ փափաքս է ինամբիս
յանձնուած ուսանողներուն ազգային
հիմնական դաստիարակութիւն մը տա-
լով՝ հանգիստ՝ թէ՛ պատրաստել զանոնք
կառավարական բարձրագոյն վարժա-
րաններու ընթացքին եւ թէ աւանդել
անոնց գործնական կեանքի եւ առեւ-
տրական աշխարհին մէջ անհրաժեշտ
եղած գիտական եւ ուսումնական ծա-
նոթութիւններու ընտրելագոյն պա-
շար մը:

Այս նպատակս արդիւնաւոր կերպով
իրագործելու համար արդէն ապահոված
եմ փորձառու եւ գործին նուիրուած
ուսուցչական մարմնով մը աշխատա-
ցութիւնը:

Աւելորդ չեմ համարեր յայտարարել
նաեւ, թէ աղայոց ինչպէս բարոյական
եւ մտաւոր զարգացման, նոյնպէս եւ
անոնց ֆիզիքական ողջպահիկ պայման-
ներուն ու լաւ սնունդին վերին աս-
տիճանի հոգածու պիտի գտնուինք:
Արդէն գիշերօթիկ աշակերտք ընտանե-
կան շրջանակի մը մէջ պիտի ապրին:

Այս նպատակին համար վարձուած
չէնքը առողջապահական բոլոր պահանջ-
ները լի են լի կը գոհացնէ:

Կը սիրեմ յուսալ որ մասնաւորապէս
Պուլկարիոյ հայութիւնը պիտի բարե-
հաճի քաջալերել իմ այս ձեռնարկս՝ ա-
պահով ըլլալով թէ ու եւ ջանք եւ
զոհողութիւն չպիտի խնայեմ իր զա-
ւակաց ճշմարիտ օգտին ու յառաջդի-
մութեան համար:

Ուսմանց ծրագիրը կը բովանդակէ,
սովորական լեզուներէն ու գիտութիւն-
ներէն զատ, Անգլիերէն եւ Գերմանե-
րէն (որոնք սակայն կամաւոր պիտի
ըլլան), գործնական տոմարակալու-
թիւն, առեւտրական գիտելիք եւ վա-
ճառականական թղթակցութիւն:

Աշակերտաց տարեթոյական է,
Գիշերօթիկներուն համար 30 նաբոլ,
ցերեկօթիկներուն » 6 »
Մանկապարտէզի (երկու սեռէ) 3 »
միշտ վեցամսեայ կանխիկ վճարելի:

Մէկէ աւելի զաւակներ ունեցողնե-
րու, ինչպէս նաեւ պաշտպաններու
համար կարեւոր զեղչ:

Վարժարանը կը բացուի յառաջիկայ
սեպտեմբեր ամսոյ 15 ին:

Ուրիշ կարեւոր եւ լրացուցիչ տեղե-
կութեանց համար բերանացի կամ գրա-
ւոր դիմել:

ԿՐՕՆ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ՎԱՌՆԱ հասցէիս:
Կրօն Միխայէլեան

ԼՐԱՔԱՂ

—Աղդ. Հիւանդանոցի տրուած
պետական հացի եւ մսի յաւելման
առթիւ Ս. Պատրիարքը շնորհա-
կալութեան հանդիսաւոր ցոյց մը
ընելու համար որոշած էր որ անց-
եալ կիրակէ ի ժամ 6, Աղդ. Հի-
ւանդանոցի Ս. Փրկչի մատարան մէջ
գոհունակութիւն մատուցուի, երկ-
նային օդնութիւն խնդրուի նորա-
կազմ Հոգաբարձութեան ջանքերուն
յաջողութեան, եւ յատուկ բարե-
մաղթութիւններ ըլլան Սուրբանի
արեւշատութեան համար:

—Անցեալ հինգշաբթի օր Պատ-
րիարքը մասնաւորապէս զբաղե-
ցաւ գաւառային որբանոցներու
ղրկուելիք ամսական նպաստներու
կարգադրութեամբ:

—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեց-
ւոյ թաղ. խորհուրդը վարժարա-
նաց 5000 դրշ՝ բաց մ' ունենալն եւ
ամեն միջոց սպառած ըլլալն յայտ-
նելով 50 ոսկւոյ հանգանակու-
թեան արտօնութիւն խնդրած է
Պատրիարքարանէն:

—Լիմ եւ կտուց Անտպատներու
վանահայրական տեղապահ Տ. Յով-
սէփ Եպիսկոպոս նոյն երկու Ա-
նտպատներու անձուկ վիճակն յայտ-
նելով օգնութիւն կը հայցէ: Նաեւ
երկու վարդապետներու իր հրամա-
նաց անսաստելն ծանուցանելով,
Պատրիարքարանի տնօրինութիւնը
կը խնդրէ:

—Ռոտոստո չորս հայ երիտա-
ւորդներ նաւակով ծովուն վրայ
պտոյտ ըրած ատենին, նաւակը
շրջելով ամենքն ալ ծովը կը թա-
փին. անոնցմէ մին, 21 տարեկան,
կը խեղդուի եւ մնացեալներն՝ հա-
սած անմիջական օգնութեան շը-
նորհիւ կազատին:

—Իզմիրէ Բիշգանդիոնի կը գը-
րեն թէ հայ գիտութիւնը նշանա-
կելի կորուստ մը ըրած է մահ-
ուամբ Գալուստ կոստանդնուսի,
որոյ, «Մեքոտի վրայ» գիրքը
այնքան ազմուկ հանեց երբեմն:

—Սուրմալի կը գրեն Նոր Դարի
Անցեալները մեզ մօտ եկաւ
Թիֆլիսի նահանգի Բ. մասի Ժո-
ղովրդական դպրոցների տեսուչ
պ. Բոգդանովը, կանչեց երեցփո-
խին եւ առաւ փակուած հայոց
դպրոցի շինութիւնը, գոյքը, դըպ-
րոցապատկան մուրհակներն ու կա-
տարողական թերթերը՝ մօտ 2000
րուպլի: Միւս անգամ տեսուչը
կրկին Սուրմալ գալով՝ գումարեց
ծխականների ժողով ու առաջար-
կեց սեպտեմբերից նորից բանալ
դպրոցը՝ նոր ծրագրով: Դիտական-
ներն յայտնեցին տեսչին, թէ ի-
րանք նիւթական սուղ միջոցների
պատճառով անկարող են տարեկան
որոշ նպաստ տալ դպրոցին, իսկ
մինչեւ այժմ իրանց զաւակները
դաստիարակուում էին ձրիարար ի
հաշիւ եկեղեցու: Ծխականները
նոյնպէս առաջարկեցին տեսչին՝
ազատել իրենց հասարակական
դպրոցին տրուող տուրքից եւ այդ

տուրքը տալ հայոց դպրոցին, սա-
կայն տեսուչը յայտնեց, որ ան-
կարելի է այդ: Այնու ամենայնիւ
տեսուչը վճռեց սեպտեմբերից բա-
նալ դպրոցը առ այժմ թոշակա-
գրամի եւ պատահական աղբիւր-
ների յուսով:

Այս թղթակցութենէն կը հաս-
կցուի թէ Ռուս կառավարութիւն-
ը հայ վարժարանը գրաւելով հան-
դերձ վարժարանին ծախքը կրկին
թաղեցուց վրայ կը ձգէ, մինչդեռ
նոյն թաղեցուց ընդհանուր դպրո-
ցական տուրք մը ալ արդէն կը
վճարեն կառավարութեան: Այս
չափազանց տարօրինակ եւ անար-
դար է:

ՄՈՒՀԻՄ ՊԻՐ ՄԻԽԱՅԷԼԱԾ

—Եունանիսթանն սապրզ տա-
խիլիէ նազըրը Մ. Մավրօմիսա-
լի Կօրնա կազէթանն մուխպիլի
իւէ կէօրիւմէսինտէ պէր վէճհիա-
թի պէյանը հալ իթմիշ տիր:

—Բրէնս Ֆերտինանտըն վէ Բու-
մանիա գըրաւընըն Բէթրօկուրկա
կիթմէլէրինտէ սիյասի պիր մագ-
սէտ վար մը՝ տըր:

Պու Իքի հիւքիւմտարարըն Բուս
բալիթախտընա կիթմէլէրի իյֆաի
թալթիֆ ունէզաքէթէ Եթֆօլընտը
իսէտէ, բօլթիթիգաճա էհէմիլէթտէն
տէ խալի տէկիլ տիր. Եանի Բրէնս
Ֆերտինանտըն կիթմէսի ախիլէն
Պուլկարիանըն Բուս բօլթիթիգաճը-
նա մէյիլէնմէսինի թազտիս Եանի
Բուս թէէսիլինի թազվիյէ իթմիշ
օլտու. ֆագաթ Բրէնսին Բէթրս.
պուրկտա պուլընտըրը էմնատէ
Պուլկարիանըն իսթիգապտա պու
բօլթիթիգաճա տէվամ իտէճէկինէ
տալիր հիշ պիր պահս կէչմէտիկի
տէ աշիքեար տըր:

Գրալ Գարօլըն Եօճըլըր տախի
սիյասի Իքի սէպէպէ մէպնի տիր.
պիրինճիսի պիր վագըթտան պէ-
րու րումէն կազէթալարըն թիւր-
քիանըն հարէքեթալընտան աղաշ-
մալարը, տիկէր թարաֆտանտէ
Թրանսիլվանիատաքի Բումէլէր
մէսէլէսի. Իքինճի, Գրալ Զարը
զիյարէթինտէ՝ 1877-78 տէ թիւր-
քիայա գարչը մուհարէպէտէ պու-
լընան զապիթլէրի վէ Ժէնէրալա-
րը մայէթինէ ալտը. Բրէնս Ֆեր-
տինանտըն Բումանիայա կիթմէ-
սինտէ տախի օլ մուհարէպէտէն
տօլարը զիքը ու թազիմաթ սըպ-
գաթ իթմիշ տի. Նիհայէթ Իքի
հիւքիւմտարարըն Բէթրսպուրկա
կիթմէլէրի կէչէն 77-78 մուհարէ-
պէսինին զիքրի իչիւն րուսպուլ-
կար-րումէն իւշ միլլէթին պիր
թէվէճհիւհի նիւմայիլի առտ օլընըր:

—Ջաննիյաթա կէօրէ, Բուսիա
Պալգանտաքի խրիսթիան էյալէթ-
լէր պէյնինտէ իթթիֆագ հասըլ
իտէրէք անլէրի բէնտի հիմայէսի
ալթընա ալմագ էֆքեարընտա ը-
մըշ. սիկ պու շայէթա նէ՝ տէր-
սինիլ:

—Պիւթիւն խրիսթիան էյալէթ.

էրին իթիֆազ իթմէլէրի արդու
օլընուր, պա խուսուս հէր պիր
ճիհէթճէ տէ բէք իգթիզա տըր:

—Սօն մուհարէպէ աշըլաճաղընտա
Պուկարիա վէ Եոննանիսթան պէյ-
նինտէ՝ Մաքէթոնիսթան թագաւի-
մի մագսէտի իլէ, թիւրքիայա
գարշը պիրլիքտէ հարէքէթ իթ-
մէք իչին միւզաքէրէլէր ճէրէյան
իթմիշ օլտըղը սէօյլէնմէքտէ տիր-
պուստան տօլայը սահիհ պիր մա-
լիւմաթ վէրէպիրիմիսիւնիլ:

—Օ նազիք մէսէլէյէ կիրիշմէ-
յինիլ, օրատա հիւքիւմէթին սըր-
լարը վար, անը սիզէ իզահ իթ-
մէկէ հաիլ տէկիրիմ:

—Յագաթ սիզ բէք կիւզէլ պի-
լիրսինիլ քի տէվէթին սըրլարը
տէտիկինիլ շիմտի զայը հիշ պիր
քիմսէտէն կիզլի գալմամը տըր:
Սայիր կազէթալար նասրլը պիզ
տէ վէ սիզին կիպի տիկէր սիյասի
զաթլար օ մէսէլէլէրտէն ուզուն
պահլար իթմիշէր տիր:

Մ. Մալրօմիլիսալի պիր ազ թէ-
քէտտիւտտէն սօնրա հիւսնի ըիզա
կէօսթէրուպ, խուկուսը գալպէ
միւպահէսէյէ շու եօլտա տէվամ
իթտի:

—Մուհարէպէտէն պիր ազ էվ-
վէ Պուկար հիւքիւմէթի Եոննա-
նիսթան իլէ Մաքէտոնիս իւզէ-
րինտէ պիր իթիֆազ թէքիթի
իթմէք իչին Աթինայա պիր մէ-
մուրը մախսուս եօլտա:

Մ. Թ. Տէլիեանի թէքիթի մէպ-
տէն գապալ իթտի. Ֆագաթ իլէ-
րուտէ պիրլիմ վէ Սօֆիա հիւքիւ-
մէթի պէյնինտէ՝ Մաքէտոնիստա
թէքսիր ու ամէլիյաթմըղ նէ
թագսիմ իւզրէ օլաճաղընա տայիր
միւքէմմէլ պիր բլան իպրազ իթ-
մէսինի մէմուրը մէրգուստան թա-
լէպ իթտի. զիրա պիրալէրէ տէ
պու բլան միւքիպինճէ մէքթիւր է-
յալէթին թագսիմ լաղըմ կէլէճէք:
Տէլիեանի աշիքեարէն տէտի քի,
պու բլան օլմատըգճա մէքթիւր
մէսէլէյէ գաթի պիր ճէվապ վէ-
րէմէյէճէք: Օ սըրալարտա Պէլ-
կրատ հիւքիւմէթի տախի մէքթիւր
էյալէթ իչին պիր Սըրպ-Եոննան
իթիֆազը հասըլ իթմէք թէք-
իթինտէ պուլընտը:

—Պուկար-Եոննան իթիֆա-
զը մը Եոննան-Սըրպ իթիֆա-
զընը բէտտ իթտի, եօգսա պո-
մը տիկէրինի:

—Էվլէթ. մէճպուրըմ տէմէյէ
քի, պու իւշ միլէթին իթիֆազը
Եոննանիսթան իչին օլ գատար
միւշքիլ տէկիլ նէ գատար Սըրպ-
լարըն վէ Պուկարլարըն պէյնին-
տէքի միւշքիլթ. պիզ հէր իքիսի
իլէ իթիֆազա հաղըրը. ֆա-
գաթ օնլար իքիսի պիրի պիրլէրի
իլէ միւթթէֆիգ օլմայաճաղար:
Պիզիմ օլ հալիմիգտէ Սօֆիատան
վէ Պէլկրատտան կէլէն թէքիթիլէր
տիյէպիրիմիքի, պիզէ ճէսարէթ
վէրիլէրտի, ֆագաթ պիր սէմէ-
րէսի կէօրիւնմէտի. զիրա պիր
թարաֆտան Պուկարլարտան, պու
պօշ թէքիթիլէրտէն մատա Մ.

Տէլիեանին իսթէտիկի բլան կէլ-
մէտի, տիկէր թարաֆտան տա
Սըրպլարա՝ պին պիր չէլիտ սէ-
պէպլէրէ, պաղլանմաղտըգ: Մու-
հարէպէ կիւնինէ գատար միւզա-
քէրէ իլէ վազըթ կէլիլիլ իտիք.
պիզէ տալ միւթթէֆիգ լաղըմ օլ-
տըղը տաղըգտա Պուկարլար վէ
Սըրպլար եէրլէրինտէն գըմըլտան.
մաղ օլտըլար:

(Տէլիսի)

ՏՐԷՑՖԻԻԶԻՆ ՏԱՎԱՍԸ

Խայը միւտտէթտէն պէրու
պիւթիւն Ֆրանսըլարըն քէզա
բէք չօգ էվրոբա էհալիսինիս տըգ-
գաթընը ճէլպ իտէն Տրէֆիլգ տա-
վասը շու սըրա եէնիտէն ճէսա-
մէթ քէսպ իթտի:

Ֆրանսանըն հարպիյէ նէզարէ-
թի մուխապէրաթ տաիւրսինի
րէյիսի պուլընա միւրալայ հանրի
էվլէլէրի հաֆթա, Տրէֆիլգըն
մահքիւմիլէթինէ սէպէպ օլան
սալթէ մէթուպը քէնտիսի եաղ-
մըզ օլտըղըն իթիւրաֆ իթտի.
պու իթիւրաֆտան սօնրա հանրի
կէլէն կիւն հապստա պիր ուստը-
րա իլէ քէնտի քէնտիսինի էօլ-
տիւրտիլ իսէտէ, էվլէլտէն ճիւր-
միսի իթիւրաֆ իթմիշ օլմաղլէ,
«Շէյթան ատաւընտա» միւէպպէ-
տէն մէնֆի օլան Տրէֆիլգըն թէք-
լար Բարիսէ չաղըրըմասընա վէ
տալանըն եէնիտէն պաղըրմասընա
սէպէպ օլաճաղ տըր. հէր հալտէ
տահա չօգ քիլիլէր տալայա չէ-
քիլէճէք վէ պէլիթտէ Տրէֆիլգ
եաղայը գուրթարաճաղ տըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

—Րուհանի պիր տիլէնին իճրա-
սընտան սօնրա վաթէրօտա իմ-
բէրաթօր կիլիմ պիր նուլթգ ի-
րատ իտուպ Բրուսիւնըն ինկիլիզ-
լէր իլէ Ֆրանսըլարա գարշը իթ-
միշ օլտըղըն մուհարէպէյի զիք
իտէրէք, եէնիտէն ինկիլիզ օրտու-
սընըն Աֆրիգատա տէրվիլէրէ
ղալէպէ չալտըղլարընտան տօլայը
պէյանը մէսէրէթ իթմիշ վէ ին-
կիլիզ Գրալիչասը իչին սաքէրէ-
րին «եաշասըն» պաղըրմալարընը
թալսիյէ էյլէմիշ տիր. Ասքէրլէր
«եաշասըն ինկիլիզ Գրալիչասը»
պաղըրտըլար:

—Իմբէրաթօրիճա Ֆրէտէրիք
աթ իւզէրինտէ կէզէր իքէն աթըն
իւրքմէսի իլէ եէրէ տիւշմիւշ իսէտէ
եարէլէնմէմիշ տիր:

—Մըսըր-Ինկիլիզ օրտուսը գօ-
մանտանը Բիշնէր բաշա Աֆրիգա-
տա Տէրվիլէրէ զալէպէ իտուպ,
խալիֆէնէն օրտուսընը գըրուպ
տաղըտըմը վէ Օմուրմանը զալթ
իթմիշ տիր. Խալիֆէ գաշմըշ:

Օմուրման էհալիսի սէվինճիլ
ինկիլիզլէրի գապուլ իթմիշ, Տէր-
վիլէրին թէլէֆիյաթը պիր գաշ
պին ըիշի օլուպ, սաղ գալանլար
թէպիլմ օլուշլար. ինկիլիզլէրտէն

23 էօլիւ վէ 99 եարէլի, պուշլա-
րըն 12 սի գապիթ Մըսըր աս-
քէրլէրինտէն 21 էօլիւ վէ 230 եա-
րէլի:

Ինկիլիզլէրին պու ֆիթուհա-
թընտան տօլայը իմբէրաթօր կի-
յօմ Գահիրէտէքի ինկիլիզ գօն-
սօլօսընը թէպլիք իթմիշ տիր:

—Ալպանիտա Արնաուտլարըն
Սըրպլարը գաթլ իթմիշ օլմասըն-
տան տօլայը, սըրպ էյլիսինի
թալէպի իւզրէ՝ Սաաթէթտին բա-
շանըն բէյասէթի թահթընտա թա-
յին օլընան թէֆթիշ գօմիսիօնը
սըրպ մուրախասըն կէլմէսինէ պէք-
լէմէքսիլին թէֆթիշէ պաշլամըշ
օլտըղը Պէլկրատտան պա թէլէկ-
րաֆ պիրտիրմիշէր տիր:

—Եէմէն ճիհէթինտէ ըսեանըն
գաթիէն էօնիւնիւ ալապիլմէք ի-
չին Պապը Ալի հէր կիւն պիր տօ-
լապ գուրմագտա օլտըղը կիպի.
պու տէֆա տախի Եէմէնտէ պիր
սէնէ իչին կէօնիւլիւ սաքէր ա-
լընմասընը էմր իթմիշ:

—Բօթօր Րօմանօ նամ իթալիա
կազէթասընա նազարէն, թէքի
սիլահ խուսուսընտա իթալիա տէվ-
լէթի Չարը թէպլիք իթմիշ վէ
էզհէր ճիհէթ մէքթիւր մէսէլէ ի-
չին չաղընաճաղըն պէյան էյլէմիշ
տիր:

—Սպանիանըն ալան մէլիսի
(Ժերակոյտ) մուսալէհա մէսէլէսին-
տէն տօլայը խաֆի պիր մէլիս ի-
տուպ, նէֆսի Սպանիա խարիճին-
տէ պուլընան միւսթէմիլքաթըն-
տան էլ չէքիլմէսի խուսուսընտա
տա միւզէքէրէտէ պուլընմըշ տըր,
Սուհ բրօթօքօլը մուճէպլինճէ ըՍ-
պանիա տէվլէթի ատալարտան
վազ կէլմէսի լաղըմ կէլիյօր:

Տալիլիյէ նազըրը էհալիսին
իթիւրաղլարընտան վէ վէլլէլէ չը-
գարաճաղընտան գօրգարագ, գա-
նունը էսասինին մուվազգաթէն
թաթիլ օլան պաղը ահքեամընը
եէնիտէն իճրայա գօյմագ սըրա
տահա կէլմէտի տէմիշ տիր:

Տէյլի Մալըն պէյանընա նա-
ղարէն ինկիլթէրա վէ Րուսիա
պէյնինտէ Չին մէսէլէսինտէն տօ-
լայը իթիֆազ հուսուպ կէլմիշ:

—Նօլօտի նամ Րուս կազէթա-
սը Ալման-Ինկիլիզ իթիֆազը
հասըլ օլտըղըն եաղըյօր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Բրէն Ֆրտիննանտ հաղրէթ-
լէրի Էվթսինօկրատ բէօշիւնտէն
Սուլթան իլէ տօթմանէ թէլէկ-
րաֆլար ալուպ վէրմիշ տիր:

—Տիւն աղլամ Բրէնէս, Բրէնս
Պօրիս վէ վալիտէ Բրէնէս հաղա-
րաթը թրէնլէ շէհրիմիլէ միւվա-
սէլէթ իթտիլէր, Բրէնս Ֆրտի-
նանտ հաղրէթլէրի ֆամիլիսանըն
թրէնի մախուսլէ գաղըրմալար օ-
լուպ, իսկէլտէ վարօրա լաղիպէն
Էվթսինօքիտա քէօշիլինէ կիթտի-
լէր:

—Պիր թիւրք գալըգճը վարօրա
պուլ կէօթիւրմիւշ, աղլամ իսկէ-
լէյէ չըգար իքէն վէֆաթ իթմիշ:

ԿԻՐԻՏ

Սօն իքի կիւնտէ ալընան թէ-
լէկրաֆլար կիրիտտէն թէքլար
տէհէթլի խապլէրէր կէլիլմիշ
տիր:

Գանտիտան օգոստոս 25 թա-
րիսի պիր թէլէկրաֆ պիրտիրմիշ
տիր. աշար տաիւրէսինտէ իսլամ-
լարըն եէրինէ խրիսթիանլար կէլ-
մէսինտէն տօլայը իսլամլար բրօ-
թէստ իթմէք մագսէտի իլէ ճիւմ-
հուր իլէ մէքթիւր տաիւրէնին
իւզէրինէ հիւճուս իթմէք իսթէ-
տիլէր, ինկիլիզ սաքէրլէրի տաի-
րէի մուհաֆազա իթմէք իչին
իսլամլարըն իւզէրինէ աթէշ իթ-
տիլէր վէ պիր գաշ միւսլիմանը
եարէլէրէր, Պուշլա իւզէրինէ
իսլամլար սիւհալանուպ, ինկիլիզ
սաքէրլէրին իւզէրինէ հիւճուս իթ-
տիլէր. վէ խրիսթիան մահէլլէ-
րինտէ էվլէրին բէնճէրլէրինէ ա-
թէշ իթտիլէր, պիր գաշ էվլէրի
վէ մաղաղալարըն հագտըլար, Պա-
ղը ինկիլիզլէրի վէ ինկիլիզ գօն-
նօլօսընը էօլտիրմիւշէր:

Հարպ վարօրը, շէհրի թօրա
թուլթը վէ պիր գըմընը եագտը,
Գանտիտան օգոստ. 26 թարիս-
լի պիր թէլէկրաֆա նազարէն Ալ-
մանիա, ինկիլիզ վէ Ամէրիգա
գօնսօլօսանէլէրի եագտըլար վէ
ինկիլիզ գօնսօլօսըն էօլմիւշ: Սու-
տատա պուլընան տէօրթ տէվլէթի-
րին հարպ վարօրլարը Գանտիտա
կիթմիւշէր:

Գօրէսը. Պիսթո Ալատրիա վէ Ալ-
ման թապալարընը մուհաֆազա
իթմէք իչին Ալատրիա հարպ վա-
րօրընը Գանտիտա կիթմիւշ օլ-
տըղըն պիրտիրյօր:

Խրիսթիան սաղլար՝ Գանտիա
ճիւրաղընտա պուլընան թիւրք ա-
քէրլէրին իւզէրինէ հիւճուս իթ-
միւշէր:

Սթանպուլտան թէլէկրաֆ. — օ-
գոստոս 25 տէ Գանտիտա շէտիտ
գարըշըղըղլար գուհուր իթտի.
պաղըպօղուզլար ինկիլիզ սաքէր-
լէրին իւզէրինէ աթէշ իթտիլէր,
ինկիլիզ վարօրլարըն շէհրի թօրա
թուլթըլար, կիճէ ալէֆլէր իչին-
տէ գալտը, Էօլէնլէրին վէ եարէ-
լիլէրին մըգտարը տահա պիլին-
մէյօր, թիւրք սաքէրլէրի թէս-
քին իթմէկէ եարալմ իթտիլէր,
ամիւրալար հարպ վարօրլարըն օլ-
լատըլար:

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա, 26 Աղըսթոս:
Պուշլայ
Վալիս, իսլա 55-58 հէքթ. 8.9 ֆր.
Արապա, 55-61. հէքթ. 8.50-10.50:
Արա
Լիպրա 42-50 հէքթ. 4.60-5.20 ֆր.
Ֆաուլիս
100 օգ. 14-21 ֆր. մալընա կէօրէ:
Եուլաթ
Արապա 20-25. ֆիյաթ 3.60-4 ֆր.
Տար
Արապա 5-6. իսլա 58-60. ֆի. 4.60-5:
Կիւնտէ 300-350 արապա վէ 8-10
վալիս պուլտայ, 100-120 արապա
արա կէլիլէրտէ տիր:
Ֆաուլիս 70-80 արապա:
Արապա մուսէլէսի նարօլէօն 21 ֆր.
հիսապը իլէ:

Отговорникъ М. Сконовъ
Печатница „Взаимность“—Варна